

රූප සූත්‍රය
28.09.2019 - ශ්‍රී ලංකාරාමය
නවසීලන්තය

මේ සූත්‍රය සංයුත්ත නිකායේ තිබෙන විශේෂ සූත්‍ර දේශනාවක්. සැවැත්නුවර ජේතවනාරාමයේ ලොව්තුරා තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ ඉන්න කාලයේ භික්ෂූන් වහන්සේලාට මෙන්න මේ විදියට රූපය පිළිබඳව (ශරීරය පිළිබඳව) කියලා දෙනවා.

“රූපා, භික්ඛවෙ, අනිච්චා විපරිණාමීනො අඤ්ඤාභාවිනො = “මහණෙනි මේ රූපය, මේ ඇඟ එක විදියකට තිබෙන්නේ නෑ, මේක පරණ වෙනවා, වෙනස් වෙනවා, මිලාන වෙනවා, කැඩී බිඳී යනවා. මේ රූප ස්වභාවය නිත්‍යය නෑ. ඒක නිසා අනිත්‍යයයි.

විපරිණාමීනො = වෙනස් ස්වභාවයකට පත්වෙනවා.

අඤ්ඤාභාවිනො = තිබෙන තත්වයෙන් වෙනත් තත්වයකට පත්වෙනවා. පුංචිම ළදරු තත්වයෙන් ළමා තත්වයට, ළමා තත්වයෙන් වැඩිහිටි තත්වයට වෙනස් වෙනවා. පුංචිම කාලයේ වැටිලා ඉඳලා එකෙන් හැරෙන තත්වයට, හැරිලා ඉඳලා පෙරළෙන තත්වයට, පෙරළිලා ඉඳලා නැගිටින තත්වයට, නැගිටින තත්වයේ ඉඳලා ඉඳගන්න තත්වයට, ඉඳගන්න තත්වයේ ඉඳලා හිටගෙන දුවන තත්වයන්ට පත් වෙලා විකාශනය වෙලා විකාශනය වෙලා යනවා. ඊට පස්සේ අනිත් අතට මේක නැති වෙනකොටත් හොඳට ඇවිදිනකෙනා slow වෙනවා. Slow වෙලා slow වෙලා යාගන්න බැරි වෙනවා. ඊට පස්සේ ඉඳගන්නවා. ඊළඟට ඇඳට ගිහිල්ලා ඊට පස්සේ ඇඳේ පෙරළිලා හරියට අර පොඩි දරුවා කිරි බිච්චා වගේ මේ කෙනාටත් බෝතලයකින් සුප් පොවන තත්වයටම පත් වෙනවා. මේ තමයි අඤ්ඤාභාවය. තිබෙන තත්වයෙන් අනිත් තත්වයට පත්වෙනවා. ඉස්සර හොඳට වටපිට බලපු එක්කෙනාට දැන් ආපු එක්කෙනා හඳුනාගන්න බෑ. පොඩි කාලෙ තිබුණ ළමා ස්වභාවයත් ඒ වගෙයි. පොඩි ළමයෙකුට උනත් එක සැරේටම අම්මා තාත්තා හඳුනා ගන්න බෑ. කථා කරගන්න බෑ, පොඩි කාලයේදී අම්මා තාත්තා කියා ගන්න බෑ, ගොඩක් කාලයක් යනවා වචනයක් කඩා ගන්න. ඒ වගේම තමයි වයසට ගියාට පස්සේ අවිචර හුරුවට කථා කළ එක්කෙනාට වචන එන්නේ නෑ. මේ අඤ්ඤාභාව ස්වභාවය අපේ ජීවිති වල තිබෙනවා.

බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා මේ රූපය, අනිච්චා විපරිණාමීනො අඤ්ඤාභාවිනො = මේ රූපය තිබෙන තත්වයෙන් අනිත් තත්වයකට පෙරළෙනවා කියලා. ඒකට යටත්ව තමයි අපි හැම එක්කෙනාගේම ශරීර තිබෙන්නේ කියලා.

සද්දා අනිච්චා විපරිණාමීනො අඤ්ඤාභාවිනො; ගන්ධා අනිච්චා විපරිණාමීනො අඤ්ඤාභාවිනො ; රසා අනිච්චා විපරිණාමීනො අඤ්ඤාභාවිනො; ඵොට්ඨබ්බා අනිච්චා විපරිණාමීනො අඤ්ඤාභාවිනො; ධම්මා අනිච්චා විපරිණාමීනො අඤ්ඤාභාවිනො	ඒවගේම සද්දය - ගන්ධය - රසය - සප්ථ්ඨය සහ ධර්ම යන සියල්ලක්ම තිබෙන තත්වයෙන් අනිත් තත්වයකට පෙරළෙනවා, වෙනස් වෙනවා. හැම එකක්ම පෙරළිලා විපරිණාම වෙලා යනවා.
--	--

හොඳට මේක තේරුම් ගන්න. මේ වෙනස් වෙනවා කියලා කිව්වේ ශරීරය - රූපය - ශබ්දය - ගන්ධය - ස්පර්ශය සහ ධර්මය. මේ සියල්ලම වෙනස් වෙමින් වෙනස් වෙමින් යන ධර්මමයි කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

යො , භික්ඛවෙ, ඉමෙ ධම්මෙ ඵලං සද්දහති අධිමුච්චති = මහණෙනි යම්කිසි කෙනෙක්, ස්ත්‍රී කෙනෙක් හෝ වේවා පුරුෂ කෙනෙක් හෝ වේවා යම්කිසි කෙනෙක් මේ කියන්නා වූ ධර්ම ටික, ශබ්දයේ වෙනස් වෙන ස්වභාවය - රූපයේ වෙනස් වෙන ගතිය - රසයේ වෙනස් වෙන ගතිය - ස්පර්ශයේ වෙනස් වෙන ගතිය - ධර්ම වල වෙනස් වෙන ගතිය යන මේ ධර්ම ස්වභාවය මේ විදියට පිළිගන්නවා නම්, මේ විදියට පිළිඅරගෙන බැස ගන්නවා නම්, මේක පිළිඅරගෙන විස්වාස කරනවානම් (සද්දහති අධිමුච්චති), ඒ කියන්නේ ඇත්තටම මේ දේවල් මෙහෙමයි වෙන්නේ කියලා පිළිගන්නවා නම් ඒකට කියනවා ඒ වෙනස් වෙන බව අදහනවා, වෙනස්වෙන බව තදින් පිළිගන්නවා, වෙනස් වී කැඩී බිඳී යනබව තදින් පිළිගන්නවා කියලා. ඒ පිළිගන්න ගතිය තදබල විදියට හිතේ තිබෙනවා. එහෙම තදබල විදියට හිතීන් වෙනස්වීම කියන එක බාර අරගෙන පිළිඅරගෙන අදහන විස්වාසකරන කෙනා කවදාකවත්ම ස්ථිරත්වය ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ නෑ.

අපේ කටහඬ වෙනස් වෙනවා, හැකියාව වෙනස් වෙනවා. මේ සියල්ල වෙනස්වෙන ස්වභාවයෙන් යුක්තයි කියලා මෙයා වෙනස් වෙන බව පිළිගන්නවා, වෙනස් වෙන බව තදින් අදහනවා, මේ සියල්ලම වෙනස් වෙන ස්වභාවයෙන් යුක්තයි කියලා මෙයාට දැන් වෙනස් වෙන බව විස්වාසයි නමුත් කොට්ඨාසයකට බරව නොවෙයි. කොට්ඨාසයකට බරව කියලා කියන්නේ සමහර කෙනෙකුගේ අදහසක් තිබෙනවා අහල පහළ අයනම් වෙනස් වෙනවා නමුත් අපේ ගෙදර නම් එහෙම නෑ කියලා. නමුත් එහෙම නොවෙයි, වෙනස් වීම කියන එක හැම කෙනාටම, හැම පුද්ගලයාටම, හැම තැනටම, හැම ක්‍රියාවටම යොදනවා. ඒකනිසා මෙයා විස්වාස කරන්නේ වෙනස් වීමයි. එයා වෙනස් වීම කියන ධර්මය බාර ගත්තා. වෙනස් වීම කියන ගතිය තිබෙනවා කියලා පිළිඅරගත්තා.

යො , භික්ඛවෙ, ඉමෙ ධම්මෙ ඵලං සද්දහති අධිමුච්චති, අයං වූච්චති සද්ධානුසාරී = මෙන්න මේ විදියට අනිත්‍යයත්වය, නිත්‍යය නෑ කියන බව පිළිගන්න කෙනාට, මේ ශබ්ද, ගන්ධ, මේ ජීවිතිය වෙනස් වෙනවා කියලා පිළිගන්න අදහන විස්වාස කරන කෙනාට කියනවා සද්ධානුසාරී පුද්ගලයා කියලා.

සද්ධානුසාරී පුද්ගලයෙක් වෙන්න නම් කරන්න ඕන දේ තමයි අනිත්‍යයත්වය හොඳට තේරුම් ගන්න ඕනෑ. හොඳට විස්වාස කරන්න ඕනෑ. මේ ලෝකයේ අහස හැරෙන්න අනිත් ඒවා ඔක්කොම වෙනස් වෙනවා.

ඔක්කන්තො සම්මත්තනියාමං, සප්පුරිසභූමීං ඔක්කන්තො, චිතිවත්තො පුප්ප්ඡනභූමීං; අභබ්බො තං කම්මං කාතුං, යං කම්මං කත්වා නිරයං වා තිරච්ඡානයොනිං වා පෙත්තිවිසයං වා උපපජ්ජෙය්‍ය; අභබ්බො ව තාව කාලං කාතුං යාව න සොතාපත්තිඵලං සච්ඡිකරොති”.

සත්පුරුෂ භූමිය කියලා එකක් තිබෙනවා. සත්පුරුෂ භූමිය කියලා කියන්නේ, මේ ලෝකයේ ඥානවත්ත පිංවත්ත ගුණවත්ත ධර්මකාමී සත්පුරුෂ අය මේ හේතු ඵල චලිත් හටගත්ත කිසිම දෙයක් විස්වාස කරන්නේ නෑ. අම්මා තාත්තා උනත් විස්වාස කරන්නේ නෑ. ඒ තමයි අනිත්‍යත්වය. ඒක නිසා මොන දෙයක් උනත් රණ්ඩු සරුවල් වෙන්න යන්නේ නෑ. හේතුව, සද්ධානුසාරී නම් වූ පුද්ගලයා මේ වෙනස් වීම කියන එක විස්වාස කරනවා. එයා විස්වාස කළේ අම්මා තත්තා නොවෙයි, වෙනස් වීමයි. ඒක නිසා තමයි එයා සද්ධානුසාරී. සත්පුරුෂයන්ගේ ස්වභාවය තමයි ඔය වෙනස් වීම, නිත්‍යය නැතිකම, කඩා බිඳී යනගතිය, මේ ජීවිත වල තිබෙන්නා වූ ස්වභාවය තරයේම විස්වාස කරනවා,

අදහනවා, බාර ගන්නවා. නමුත් පෘතක්ෂනයා සිතන්නේ අනිත් අයගේ දේවල් දිරාපත් උනාට තමන්ගේ දේවල් වෙනස් වෙන්නේ නෑ කියලා. ඒකට කියන්නේ පෘතක්ෂන භූමිය කියලා.

මේවගේ අනිත්‍යත්වය විස්වාස කරන මේ සද්ධානුසාරී පුද්ගලයා - අභබ්බො තං කම්මං කාතුං - කවදාකවත් අපායට යන කර්ම කරන්නේ නෑ කියලා කියනවා. යං කම්මං කත්වා නිරයං වා තිරව්ජානායොතිං වා පෙත්තිවිසයං වා උපපජ්ජෙය්‍ය; අභබ්බො තං කම්මං කාතුං = තිරිසන් ලෝකයේ යන කර්ම කරන්නේ නෑ. ප්‍රේත ලෝකයේ යන කර්ම කරන්නේ නෑ.

මේ සද්ධානුසාරී පුද්ගලයා ඉන්න භූමියට කියනවා සත්පුරුෂ භූමිය කියලා. ඒ හිතට කියනවා සත්පුරුෂ භූමියේ පවත්වන හිත කියලා. එයා අනිත්‍යත්වය භාර අරගෙන ඉන්නවා. අද මට කොඩි දානවා, හෙට එනකොට දොර වහනවා. ඒ තමයි අනිත්‍යතාවය. මේ විදියට අනිත්‍යතාවය මෙනෙහි කරගෙන අනිත්‍යත්වයේම බැසගෙන ඉන්න කෙනා කවදාහරි දවසක සෝවාන් ඵලය සාක්ෂාත්කරන්නේ නැතුව මිය යනවා කියන එක වෙන්නේ නෑ කියලා දේශනා කරනවා = අභබ්බො ච තාව කාලං කාතුං යාව න සොතාපත්තිඵලං සව්ඡිකරොති”.

“යස්ස බො, භික්ඛවෙ, ඉමෙ ධම්මා එවං පඤ්ඤාය මත්තසො නිජ්ඣානං බමන්ති, අයං වුව්චති - ‘ධම්මානුසාරී, ඔක්කත්තො සම්මත්තනියාමං, සප්පුරිසභූමීං ඔක්කත්තො, වීතිවත්තො පුට්ඨජනභූමීං; අභබ්බො තං කම්මං කාතුං, යං කම්මං කත්වා නිරයං වා තිරව්ජානායොතිං වා පෙත්තිවිසයං වා උපපජ්ජෙය්‍ය; අභබ්බො ච තාව කාලං කාතුං යාව න සොතාපත්තිඵලං සව්ඡිකරොති’.

තවත් කෙනෙක් ඉන්නවා, එයා හැම කරුණකටම ගිහිල්ලා මේක නිසා මේක උනා, මේක නිසා මේක උනා කියලා හැම දෙයක්ම වෙනස් වෙන බව නුවණින් බලනවා. සද්ධානුසාරී එක්කෙනා කළේ හැම දෙයක්ම වෙනස් වෙනවා කියලා සියල්ල අනිත්‍යය බව පිළිගන්නා. දෙවෙනි පුද්ගලයා ඒ වෙනස් වීම අත්දැකීම තුලින් නුවණින් කරුණු කාරණා කල්පනා කරලා ගලපලා හොඳින් දැනගන්නවා. එතකොට එයාට අවබෝධය තව වැඩියි. ආන්න එහෙම නුවණින් ගිහිල්ලා ධර්මවලට තට්ටු කර කර - තට්ටු කර කර බලන පුද්ගලයාට කියනවා ධම්මානුසාරී කියලා. මේ ධම්මානුසාරී පුද්ගලයා ඉන්නේ සත්පුරුෂ භූමියේ. මේ පුද්ගලයාත් කවදාකවත්ම නරකයට තිරිසන් ලෝකයට යන කර්ම කරගන්නේ නෑ. මේ පුද්ගලයා කවදාහරි මැරෙනවා නම් සෝවාන් ඵලය සාක්ෂාත් නොකර මැරෙන්නේ නෑ.

අවස්ථා දෙකක් තිබෙනවා දෙන්නෙකුට, ඒ තමයි සද්ධානුසාරී කෙනා සහ ධම්මානුසාරී කෙනා. සද්ධානුසාරී කෙනා අනිත්‍යයි කියලා තදින් පිළිගන්නවා ධම්මානුසාරී කෙනා අනිත්‍යයි කියලා නුවණින් මෙනෙහි කරලා දැකලා පිළිගන්නවා. මේ දෙදෙනාම සෝවාන් වෙන්නේ නැතුව මිය යන්නේ නෑ. ඒක නිසා මේ ධර්ම කථාකිරීමෙන් අපිට කිසිදිනක අනර්ථයක් වෙන්නේ නෑ.

භික්ඛවෙ, ඉමෙ ධම්මෙ එවං පජානාති එවං පස්සති, අයං වුව්චති - ‘සොතාපත්තො අවිනිපාතධම්මො නියතො සම්බොධිපරායනො””ති = මෙන්න මේ ටික නුවණින් දැකලා බාර ගන්න කෙනාට කියනවා සෝවාන් වෙච්ච පුද්ගලයා කියලා.

ඒක නිසා මේ අනිත්‍යත්වය දැන ගැනීම අනිත්‍යත්වය පිළිබඳව බණ ඇසීම කොච්චර වටිනාවද? දැන් මෙතන ඉන්න පින්වතුන් කීපදෙනෙක් හැර ඔක්කොම හැට පැනපු අය. ළමයි ලපටි හදලා, පීඩා විඳලා හිත කර්කශ කරගෙන, සමහර සිත් තැලිලා පොඩිවෙලා අඩලා වැලපිච්ච සිත්. මේ වගේ තැලිච්ච අයට අපි කියලා දුන්නොත් ළමයි හදන්නේ මෙහෙමයි කියලා ඒකෙ අර්ථයක් නෑ. ඇත්ත වශයෙන්ම මේ

හිත් වලට තිබෙන්න ඕනෑ වෙන්තේ, මේ ජීවිතියට අවශ්‍ය ජීවිත ධර්ම අවබෝධ කරගැනීමට හේතුවෙන බොහෝම ගමුරු පටිච්චසමුප්පාද ස්කන්ධ ධාතු ආයතන ආදී විදර්ශනාවට බරවේච්ච ධර්ම කොට්ඨාශ. ඒක නිසා මේ සූත්‍ර දේශනාව ඒකට හරි ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා. ඒක නිසා බණ ඇසීම කවදාකවත්ම නිරර්ථක වෙන්තේ නෑ. බණ හිතීම කවදාකවත් නිරර්ථක වෙන්තේ නෑ. ඒකාන්තයෙන්ම අර්ථයක් සම්පාදනය කරලා දෙනවාමයි. අපේ හිත් නිවාගැනීමට හේතු වෙනවා.

අපිට ශාරීරික වශයෙන් වෙනස් වෙනස් හැඩ තිබෙන්නේ. හිත් වශයෙනුත් වෙනස් වෙනස් හිත් තිබෙන්නේ, සිතුවිලිත් වෙනස්. ඒ උනාට අපේ පරමාර්ථය එකයි. අපි ඔක්කෝම ටික නිවනට ගියාට පස්සේ එකම ධර්මයක්. මෙහා පැත්තේ ඉන්න තාක් කල් අපි ඔක්කෝම වෙනස්. දැන් අපිට ඕන වෙන්තේ ඒකත්වයක්. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේලා නිවනට පත්උනා. පස්සේ බුදුරජාණන්වහන්සේලා නිවනට පත්උනා. මහරහතන් වහන්සේලා නිවනට පත් උනා. අතීතයේ ඉඳලා අනන්ත බුදුවරු නිවනට පත් උනා. ඒ උත්තමයෝ නිවනට පත්වෙලා නිව් ගිහිල්ලා. අපිත් මේ මායාකාරී ස්වභාවයෙන්, මායා ධර්මයෙන්, මේ mirage එකෙන්, මේ තිබෙන බොරුවෙන්, මේ රැවටිල්ලෙන් අපි හැම එක්කෙනාම මිඳෙන්න ඕනෑ. මේ රැවටිල්ලෙන් මිදිලා මායාවෙන් මිදිලා අර කියන්නා වූ ශාන්ත වූ නිව්ච්ච ධර්මයට එක්කාසු වෙන්න ඕනෑ. ඒ තමයි පරම ශාන්ත වූ නිර්වාණ ධාතුව.

ඒක නිසා අද අපි කපා කරපු හිතපු මෙනෙහි කරපු පින මේ කුසලය ඒ පරම ශාන්ත වූ නිර්වාණ ධාතුව අවබෝධ කරගැනීම පිණිසම හේතු වාසනා වේවා කියලා සාධු කියලා ප්‍රාර්ථනා කරන්න.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්ස ඔබවහන්සේ කිව්වා මෝහය කියන චෛතසිකය අකුසල කර්මයක තමයි යෙදෙන්නේ කියලා. එතකොට අවිද්‍යා පච්චයා සංඛාර කියනකොට පුඤ්ඤාහි - අපුඤ්ඤාහි - ආනෙඤ්ජාහි කියලා තුනක් තිබෙනවා. එතකොට කුසල කර්ම වල මෝහය පවතිනවාද?

පිළිතුර - නෑ. කුසල කර්ම කරන අවස්ථාවේදී මෝහය නෑ. කුසල කර්ම කරන්න මෝහය දුර ඉඳලා උදව් වෙනවා. ඒක හරියට කියනවානම් මරණවයි මරවනවයි වගේ. අපි හිතමු කෙනෙක් සාතනයක් කරනවා. ඒ සාතනය කරන අවස්ථාවේදී ඒ සාතකයාට තිබෙන්නේ සාතනය කරන හිත. අපි හිතමු යම්කිසි කෙනෙක් සතෙක් මරණවා දවල් 12ට. එතකොට දවල් 12 ට ඒ සාතකයාගේ හිත තමයි මැරීමේ අකුසල චේතනාව සහිත හිත. තවත් එක්කෙනෙක් ඉන්නවා, එයා වෙනත් කෙනෙකුට පවරනවා 12ට සතාව සාතනය කරන්න කියලා, පවරලා එයා ගිහිල්ලා restaurant එකක හොඳට කනවා. එතකොට ඒ වෙලාවේ එයාට මරණවා කියලා හැඟීමක් එන්නේ නෑ. නමුත් එයාගේ අණකිරීම නිසා තමයි ඒ මරණය සිද්ධ උනේ. එයා ඒ අකුසලයට අනුවෙනවා නමුත් directly නොවෙයි, indirectly.

ඔය සංසාරයට යන කුසල කර්මවලට අවිද්‍යාව බලපාන්නේ ඔන්න ඔය විදියටයි.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්ස අද ඔබවහන්සේ පොඩ් හැදින්වීමක් කළා ‘අපි බෝධි ඒකෙ පාටක් ගාලා ඒකට ප්‍රඥප්තිය දාගෙන බලනවා, නමුත් එතැන තිබෙන්නේ පාටක් විතරයි’ කියලා. දැන් ඒ අවස්ථාව කම්මස්සකක සම්මා දිට්ඨිය තිබෙන කෙනෙකුයි සෝවාන් ඵලයට පත් වෙච්ච කෙනෙකුයි අනාගාමී තත්වයට පත්වෙච්ච කෙනෙකුයි රහතන්වහන්සේ කෙනෙකුටයි වැටහෙන්නේ කොහොමද?

පිළිතුර - සෝවාන් සකාදාගාමී ආදී මාර්ග ඵල ලාභීන් වහන්සේලාට ප්‍රත්‍යක්ෂයක් තිබෙනවා. කම්මස්සකක සම්මා දිට්ඨිය තිබෙන කෙනාට ධර්ම මනසිකාරයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂයක් තිබෙනවා. සෝවාන් සකාදාගාමී අනාගාමීන් වහන්සේලාට බලන්නේ එකම දේ නමුත් levels තුනකින්. රහතන්වහන්සේට තිබෙනවා පුරුද්ද. රහතන්වහන්සේ කරගෙන ආපු බැලීමේ පුරුද්ද නිසා රහතන්වහන්සේ බලනවා

මේ තිබෙන්නේ පාටයි කියලා. අනාගතීන් වහන්සේටත් තිබෙනවා ඊට සමාන ළගින් ගිය හොඳ දියුණු තත්වයක්. මේ හැම එක්කෙනාම බලන්නේ ඒ විදියටම තමයි, නමුත් ඒ බලන්නාවූ මනසිකාරෙයේ තිබෙන්නාවූ ශක්තිය විතරයි වෙනස් වෙන්නේ.

ප්‍රශ්නය - එතකොට අපි හිතමු මේ එකම පුද්ගලයා තමයි රහතන්වහන්සේ බවට පත් උනේ කියලා. රහත් වෙන්න ඉස්සෙල්ලා අපි රූපයට නමක් තියා ගන්නවා. ඒ කාලේ අම්මා කියලා හිතා ගත්තු රූපය රහතන්වහන්සේත් අම්මා නමින්මද දැන ගන්නේ?

ස්වාමීන්වහන්සේ - මම ගාථාවක් කියනවා ඒක මතක තියා ගන්න.

“දුවෙ සව්වානි අක්ඛාසි, සම්බුද්ධො වදනං වරො;
සම්මුතිං පරමත්ථඤ්ච, තතියං නුපලබ්භති.

“දුවෙ සව්වානි අක්ඛාසි = බුදුරජාණන් වහන්සේ සත්‍ය දෙකක් දේශනා කළා.
සම්මුතිං පරමත්ථඤ්ච = ඒ තමයි සම්මුති සත්‍යය සහ පරමාර්ථ සත්‍යය
තතියං නුපලබ්භති = ඒ සත්‍ය දෙක හැර තුවෙනි සත්‍යක් ලැබෙන්නේ නෑ.

“සඬකෙතවචනං සච්චං, ලොකසම්මුතිකාරණා;
පරමත්ථවචනං සච්චං, ධම්මානං තථලක්ඛණං.

ලෝක සමුතියේ පිහිටීම නිසා සංකේත වචන ‘සත්‍යක්’ වෙනවා. (සංකේත වචන කියන්නේ අම්මා තාත්තා ගෙවල් දොරවල් යාන වාහන වගේ වචන. අපි යම්කිසි දේකට අම්මා තාත්තා ආදී වශයෙන් නාම ඇදියක් දානවා) “සඬකෙතවචනං සච්චං = ඒ නම් දැමීමත් ඇත්ත. නමුත් එය ඇත්ත වෙන්නේ ලෝක සම්මුතියේ ගලපලා බැලීමේදී පමණයි. (ලොකසම්මුතිකාරණා).

පරමත්ථවචනං සච්චං = පරමාර්ථයත් සත්‍යයයි. ඒ තමයි ධර්මයන්ගේ ගාම්භීර වූ නියමම ධර්ම ස්වභාවය = ධම්මානං තථලක්ඛණං.

මේ පරමාර්ථ ධර්ම තිබෙන්නේ උඩට ඉලිප්පිලා නොවෙයි යට හැංගිලා. ලෝක සම්මුතියේ කාරණා තිබෙන්නේ හැංගිලා නොවෙයි, උඩ. ඒක නිසා රහතන්වහන්සේට ඔය දෙකම ජේතවා. ‘මම මේ අම්මා කියන්නේ සකන්ධ පංචකයක්, රූප වේදනා සංඤා සංඛාර විඤ්ඤාණ කියන කොටසකට තමයි මම මේ අම්මා කියලා අමතන්නේ කියන බව රහතන්වහන්සේ හොඳටම දන්නවා.

“පඤ්ඤත්තිං අනතික්කම්ම, පරමත්ථො පකාසිතො;
සමඤ්ඤං නාතිධාවෙය්‍ය, තස්මා අඤ්ඤොපි පණ්ඩිතො
පරමත්ථං පකාසෙන්නො, සමඤ්ඤං නාතිධාවෙය්‍ති

“පඤ්ඤත්තිං අනතික්කම්ම, පරමත්ථො පකාසිතො = ප්‍රඥප්තිය ඉක්මවා යන්නේ නැතුව බුදුරජාණන්වහන්සේ පරමාර්ථය දේශනා කරනවා. හරියට කියනවා නම් සතෙකුට භානියක් වෙන්නේ නැතුව මී කඩනවා වගේ. සත්තු මරන්නේ නැතුව භානියක් කරන්නේ නැතුව පැණි ටික ගන්නවා වගේ.

සමඤ්ඤං නාතිධාවෙය්‍ය = ලෝකයේ පිළිගත්ත දේවල් (අම්මා තත්තා ගහ කොළ ගෙවල් දොරවල් ආදිය) අතිධාවන කරන්නේ නෑ. ඒ කියන්නේ ‘ඒවා නෑ’ කියලා කියන්න යන්නේ නෑ.

තස්මා අඤ්ඤාපි පණ්ඩිතො - පරමත්ථං පකාසෙන්තො, සමඤ්ඤං නාතිධාවයෙනි = මෙසේ ඥානවන්ත පණ්ඩිත භාවයේ පිහිටලා අතිධාවනය වෙන්නේ නැතුව පරමාර්ථය දේශනා කරනවා.

අපි පරමාර්ථය කථා කරන්න ඕනෑ සම්මුතියත් එක්ක රණ්ඩු නොවී. ඒක නිසා රහතන්වහන්සේලත් අම්මා තාත්තා කියනවා, රහතන්වහන්සේලත් ලෝකයේ තිබෙන ඒවා පිළිගන්නවා. නමුත් ඒවා ඇත්තම නොවෙයි, පාවිච්චි කිරීම සඳහා පමණයි කියලත් පිළිගන්නවා.

New York වල Twin Towers ගිනි ගන්න කොට ඒ දුම අස්සෙන් ලොකුවට ඇස් දෙකක් තිබෙන පහතට යනවිට ශරීරය හීන් වෙච්ච යක්ෂ රූපයක් මතු වෙලා ඒක දැකපු අය වීඩියෝ කරලත් තිබෙනවා. ඒක වෙන්නේ මෙහෙමයි. බිම ඉන්න මිනිස්සු තමයි ඒ දුම් දෙස බලලා මෙහෙන් ඒ රූපය එතැනට වීසි කරන්නේ. බිම ඉන්න අය තමයි යක්ෂ රූප අන්දවන්නේ. අන්දවලා ඒක තමයි විග්‍රහ කරන්නේ. එතැන ඇත්ත වශයෙන්ම ඇති යක්ෂ රූපයක් නෑ. ඔය ස්වභාවයම තිබුණා ලංකාවේ කොහේද බෝගහක බුද්ධ රූපයක් තිබුණා කියලා. ඒවගේ අශ්ව රූප, අලි රූප තිබෙනවා. ඇත්තටම ඒ ගහ ‘අශ්වයෙක් හැටියට හැදෙන්න ඕනෑ’ කියලා හැදිව්ව එකකුත් නොවෙයි. ‘අලියෙක් හැටියට මගේ මේ මුල හැදෙන්න ඕනෑ’ කියලා හැදිව්ව එකකුත් නොවෙයි. ඒකෙ තිබෙන ඒ ආකාරය ගන්නේ අපේ ‘හිත’. ඒක මනෝමය වැඩක්. ඒක නිසා ඔය පිටට දාන දේවල් සිතින් තමයි නිෂ්පාදනය කරලා එළියට දාන්නේ. ඒ වැඩේ කරන්න හිතට ලොකු පුරුද්දක් තිබෙනවා.

සමහර වෙලාවල ඔය වගේ හැඩයක් හෝ දිව්‍ය පින්තූරයක් ගලක හරි පර්වතයක හරි මොකක් හරි එකක තිබුණොත් ‘ඔය බලවත් දෙව් කෙනෙක්, ඒක ගමට ශාන්තියක්’ කියලා ඒ මායාකාරී දේට පුදපුජා කරනවා වන්දනා කරනවා, ඇපල් තියනවා ගස්ලබු තියනවා දිවුල් තියනවා ඔක්කෝම දේවල් තියනවා, නමුත් පණ තිබෙන, ඒවා කන්න පුළුවන්, ගස්ලබු කෑවහම දිරවන කිසිම කෙනෙකුට ගස්ලබු පළවක්වත් දෙන්නේ නෑ. නමුත් එතැනට ගිහිල්ලා ඒවා තියනවා.

සෝවාන් වෙච්ච එක්කෙනා, අනිත්‍යත්වය විස්වාස කරන එක්කෙනා නියම සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය, ආර්ය ධර්මය පිළිගන්න එක්කෙනා ඔය වගේ තැන් වලට යන්නේ නෑ. මෙයා ඇත්තටම ධර්මය පිළිගන්න කෙනෙක්ද මෙයා ඇත්තටම ධර්මය අනුගමනය කරන කෙනෙක්ද එහෙම නැති කෙනෙක්ද කියලා අපි තේරුම් ගන්නේ ඔන්න ඕවට දාල. කවදාකවත් අනිත්‍යත්වය පිළිගන්න අය ඔයවගේ දේවාල ගානේ යන්නේ නෑ. සමහර අය නවග්‍රහයන්ට කියලා bracelet පාවිච්චි කරනවා. ඒ අය ඉන්නේ දෘෂ්ඨිවල. ඒවගෙන් මිඳෙන්න ඕනෑ. ඒක නිසා තමයි අපි පරමාර්ථ ධර්මය හොඳට තේරුම් ගන්න ඕනෑ වෙන්නේ. එතකොට ඕවා විස්වාස කරන්නේ නෑ.

ඒවගේම තමයි හුනෝ බස්සෝ කැරලා වගේ සත්තු කෑ ගැහුවහම අපිට හානියක් වෙනවා කියලා සමහරු පිළිගන්නවා. ඒවා මනුස්සයෝ බය කරන්න දාපු දෘෂ්ඨි. මේකට හේතුවක් තිබෙනවා. යම්කිසි රටක යම් කිසි දේශයක මිනිස්සුන්ට සැක සංකා ඇතිකරලා ඊට පස්සේ මනස්ගාත ගොඩක් ඔළුවට දාලා එක එක්කෙනාට බය කරවලා තිබුණහම පාලනය ලේසියි. එකයි ඒ කරන්නේ.

අපි ධර්මය ඉගෙන ගන්න පිරිසක් හැටියට තේරුම් ගන්න ඕනෑ මේවා තුල සත්‍යක් නෑ කියලා. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරපු ධර්මයේ පිහිටන්න ඕනෑ. හොඳ දේ කළොත් හොඳ දෙයක් සිද්ධ වෙනවා නරක දේ කළොත් නරක දෙයක් සිද්ධ වෙනවා කියන අපේ පිළිගැනීම හොඳට තිබෙන්න ඕනෑ. අනිත් එක තමයි මිත්‍යාවේ බැඳෙන්න එපා. කවුරුත් මිත්‍යාවේ බන්ධන්ත එපා. පඩුරු ගැට ගහන්න උගන්නන්න එපා. ඒක මහා පාපයක්. හේතුව, යම්කිසි කෙනෙක් ඒවාට යොමු කළා කියලා කියන්නේ තමන්ට ධර්ම මාර්ගය ඇහිරෙනවා කියන එකයි. දෙව් වරුන්ටත් කරන්න දෙයක්

නැ. ඒ අය කර්මානුරූපව ඉපදිලා ඉන්නේ ඒවා විදින්න. දිව්‍ය ලෝකයේ තිබෙන කරදර list එක සුත්‍ර වල තිබෙනවා. සමහර දෙව් වරුන්ට තරහ ගියහම එතැනින් ඒ අය වුන වෙනවා.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්සේ දිව්‍යේ දිව්‍යමත්තං කියන එක රහතන්වහන්සේට විතරද කරන්න පුළුවන්?

පිළිතුර - නැ අනිත් අයටත් පුළුවන්. ඒක රහත් වෙන්න මාර්ගයක්. දිව්‍යේ දිව්‍යමත්තං හසුරුවනවා කියන්නේ, ඒක ප්‍රතිපදාවක්. ඒවගේම ඒක හැම කෙනාටම කරන්න බෑ කියලත් තේරුම් ගන්න ඕනෑ. හේතුව, දිව්‍යේ දිව්‍යමත්තං හැටියට වේගවත්ව හිත හැසුරුවේ දාරුවිරිය ස්වාමීන්වහන්සේ විතරයි. උන්වහන්සේ විතරයි ඒ දිව්‍යේ දිව්‍යමත්තං කියන බණ පදය අහලා වේගවත්වම ධර්මය අවබෝධ කරගත්ත ස්වාමීන්වහන්සේ. අනිත් අයට පුළුවන්, එක්තරා මට්ටමකට.

දිව්‍යේ දිව්‍යමත්තං කියන එකේ තේරුම් තමයි අර්ථකථන දෙන්නේ නැතුව සද්දය සද්දයක් හැටියට රූපය රූපයක් හැටියට සිද්ධිය සිද්ධියක් හැටියට දැන ගැනීම. ඒවාට සිතින් කථා හදන්නේ නැතුව ධර්මය ධර්මය හැටියට දැක ගන්නා කියන එක විතරයි කරන්න තියෙන්නේ.

ප්‍රශ්නය - එතකොට අම්මා දැක්කහම අම්මා කියලා දැන ගන්න එකත්.....?

පිළිතුර - අම්මා කියලා දැනගත්තේ පරමාර්ථ සත්‍යයෙන් නොවෙන නිසා ඒ දැක්කේ සම්මුතියෙන් කියලා දැන ගන්න ඕනෑ. එතකොට වරදින්තේ නැ. 'නාම රූප ධර්ම සමුහයක ක්‍රියා කාරිත්වයක් මෙතැන තිබෙන්නේ, ඒ නාම රූප ගොඩ මේ ජීවිතියේදී අම්මා කියලා මම බාර අරගෙන ඉන්නවා' කියලා දැන ගන්නවා. ඒ විදියට පරමාර්ථ ධර්ම බලනකොට තමන් මුලා වෙන්නේ නැ.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්සේ එතකොට ආර්යන් වහන්සේලා?

පිළිතුර - සෝවාන් සක්කාදාගාමී අනාගාමී ආර්යන් වහන්සේලා කිසිසේත්ම ගැඹුරින් පිළිගන්නේ නැ, මෙයා සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් කියලා. නමුත් සම්මුතියේ වැඩ කරගෙන යනවා. සිහිනුවණින් බලන වෙලාවට තේරෙනවා සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නැ කියලා. අනිත් වෙලාවට තියෙනවා කියලා බාර ගන්නවා, සම්මුති සත්‍යයෙන් විතරක්.

දැන් අපි board ඒකේ පින්තුරක් ඇන්දහම අපි ඒ පින්තූරය කියලා බාර අරගෙන ලස්සනයි කියලා පුද්ගල ආධ්‍යාසයෙන් ගන්නවා. එහෙම කරන්නත් පුළුවන්. නැත්නම් 'මේක මේ තීන්ත පාරක් විතරයි' කියලා එහෙම හිතන්නත් පුළුවන්. ඒ දෙවිදියටම එකම තැන හිතන්න පුළුවන්. සෝවාන් ආදී ආර්යන් වහන්සේලාත් ඒ විධියයි.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්සේ ආර්යන් වහන්සේලාට දුක කණගාටුව වගේ දේවල් මුකුත් නැ, එහෙමද?

පිළිතුර - සෝවාන් වෙච්ච කෙනාට තිබෙනවා, සක්කාදාගාමී එක්කෙනාට ඊට වඩා අඩුවෙන් තිබෙනවා, අනාගාමී එක්කෙනාට ඊට අඩුයි, රහතන්වහන්සේට කොහෙත්ම නැ. ඒ ක්ලේශය තිබෙන තිබෙන හැටියට වැඩ කරනවා. බාර ගන්නේ නැ, නමුත් දුක සෝකය කියන එක තිබෙනවා. අපේ ආනන්ද ස්වාමීන්වහන්සේත් ඇඩුවා. ඒ ඇඩුවේ ප්‍රිය විජ්ජයෝගය නිසා. විසබාවත් ඇඩුවා.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්සේ සක්මන් භාවනාවේදී කකුල ඔසවනවා තබනවා. එතකොට කකුල පොළොවේ හැපුනහම විතරයි අපිට කයක් කියලා තේරෙන්නේ. අපි මනසෙන් තමයි කකුල

ඔසවන්නේ. එතකොට මනසිකාරය තිබෙන්නේ හිතේ. එතකොට එතැන කායානුපස්සනාවක් වෙනවද?

පිළිතුර - වෙනවා, පොළොවේ පය තබන්න ඉස්සෙලාත් දැනෙන ගතිය තිබෙනවා.

ප්‍රශ්නය - පය ඔසවාගෙන යනවා කියන හරියේ කයක් තේරෙන්නේ නැතේ ස්වාමීන්වහන්ස?

පිළිතුර - ඔසවන කොටත් දැනෙනවා. එතැන ‘කය’ කියලා කියන්නේ රූප සවභාවයේ කුමන හෝ ආකාරයකට. ඒක පයවි වෙන්න පුළුවන්, තේජෝ වෙන්න පුළුවන්, නැත්නම් වායෝ වෙන්න පුළුවන්. මොන ආකාරයක හරි ඇතිවෙන ස්වභාවය තේරෙනවා නම් දැනෙනවා නම් වැටහෙනවා නම් ඒක තමයි කය දැකීම, කායානුපස්සනාව.

හොඳයි, මේ විදියට මෙනෙහි කරන්න. හැම කෙනාටම ධර්ම අවබෝධය කරගන්න උපකාර වෙන එකම දේ තමයි සමට විපස්සනා භාවනා මනසිකාරය හැසිරවීම, වැඩීම. බුදුරජාණන්වහන්සේ හිත එකතැන් කරගන්න සමට භාවනාව දේශනා කරලා තිබෙන්නේ විපස්සනාවට පාදක වෙන නිසා. විපස්සනාව දේශනා කරලා තිබෙන්නේ ඒකෙන් ගිහිල්ලා ධර්ම අවබෝධය කරගන්න පුළුවන් නිසා. ඒ නිසා අපේ පින්වත් සියලු දෙනාම ඉතාමත්ම වාසනාවන්තයි. එක වාසනාවක් තමයි මනුස්ස ජීවිතියක් ලැබීම. දෙක, මනුස්ස ජීවිතියට බුද්ධ සාසනය මුණ ගස්සා ගැනීම. අතිරේක වශයෙන් තව හිතනවා නම් විශාල බෞද්ධ පිරිසක් අතර ඕනෑකමින් හැඟීමෙන් ඉස්සරහට ගිහිල්ලා පරමාර්ථ ධර්ම, ගාමිහිර ධර්ම විදර්ශනා පැත්තට භාවනානුසාරයෙන් එක්කාසු වෙන්න යෑම තව ටිකක් වටිනා දෙයක්.

කිසිම කෙනෙක් හිතන්න එපා අපිට කවුරුවත් ප්‍රශංසා කරයි කියලා. අපිට මේ භාවනා කරගෙන යනකොට ප්‍රශංසා කරයි, අපිව පිළිගනියි, අපිව වර්ණනා කරයි කියලා බලාපොරොත්තු වෙන එක තණ්හාව. ඒ කියන්නේ ‘අපි කරන වැඩට value එකක් දීලා බාර ගනිවා’ කියන එක තණ්හාව. තණ්හාව කියලා කියන්නේ දුක ජාතික කරන මව්තුමිය. ඒක නිසා හැම වෙලේම කීර්තියකට ප්‍රශංසාවකට පැතීමක් එක්කාසු වීමක් හිතීමක් කරන්න හොඳ නෑ. හැම වෙලේම අවිහිංසකව නිහතමානීව, ගෙදරද නගරයේද සේනාසනයේද පන්සලේද අරණ්‍යයෙහිද කොහේ හෝ වේවා තමන් මොනවා කරත් මොන එක්කෙනා මොනවා කිව්වත් ‘මගේ මේ භාවනා මනසිකාරය, මේ වැඩේ කරගෙන යනවා’ කියන හැඟීමෙන් යුක්තව හොඳට ඉදිරියෙන් මනසිකාරයත් එක්ක ඉන්න ඕනෑ. බුද්ධ සාසනයෙන් ඵල ප්‍රයෝජන ලබා ගන්නවා කියලා කියන්නේ ඔන්න ඔය විදියටයි. ඒක නිසා මේ පින්වතුන් ගොඩක් සතුටු වෙන්න, වටිනා අවස්ථාවක් හොඳ අවස්ථාවක් ධර්මය අවස්ථාවක් මේ මනුස්ස ජීවිතියේ උදාපත් කරගත්තේ. හෙටත් ධර්ම වැඩ සටහන තිබෙනවා. බණක් අහලා ධර්මය හිතලා මෙනෙහි කරලා හැම කෙනාම සම්මුති සත්‍යයේ ජීවත් වෙන්න, නොඇලී නොබැඳී.

සම්මුති සත්‍යයේදී තමයි ප්‍රශ්නය හිටින්නේ. ඒක නිසා සම්මුති සත්‍යයේ ඉන්න ඕනෑ නොඇලී නොබැඳී අහුවෙන්නේ නැතුව. පරමාර්ථ සත්‍යයේ නොඇලී නොබැඳී කියලා කියන්න දෙයක් නෑ. ඒක නිසා පරෙස්සම් වෙන්න ඕනෑ වෙන්නේ සම්මුති සත්‍යයෙන්. ඉතින් මේ හැම කෙනාම මේ සම්මුති සත්‍යයේ ජීවත් වෙන ගමන්, ඒක ඉතින් superficial නිසා ගානට හසුරවාගෙන හොඳ ධර්ම මනසිකාරයෙන් ජීවත් වෙන්න. හැම කෙනාටම වතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මයන් අවබෝධ කරගෙන අමාමහ නිවනින් සැනසෙන්න ලැබේවා කියලා මෙමුත්‍රියෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනවා, ආශිර්වාද කරනවා.

සාධු! සාධු! සාධු!

ඉහත සඳහන් ධර්ම දේශනාව
අති පුජ්‍ය හන්තේ ජිනාලංකාර ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් දේශිතයි.